

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

130

Vragen van het lid **Wolbert** (PvdA) aan de Minister en Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *oudere en hoogopgeleide vrouwen die behoorlijk meer zijn gaan drinken tijdens de zwangerschap* (ingezonden 20 augustus 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 28 september 2015) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 3172

Vraag 1

Kent u het bericht «Zwangere vrouw drinkt meer alcohol»?¹

Antwoord 1

Ik ken het artikel. De cijfers die daarin worden genoemd zijn niet de meest actuele cijfers. Het gaat om gegevens over de periode 2007–2010. In 2014 heeft TNO een nieuwe peiling uitgevoerd. De cijfers van die meting worden later dit jaar verwacht.

Vraag 2, 3, 4, 5, 6 en 7

Hoe duidt u dat zwangere vrouwen die alcohol drinken vooral oudere of hoogopgeleide vrouwen zijn? Welke verklaringen zijn mogelijk, en welke acht u het meest waarschijnlijk? Bent u voornemens onderzoek te doen naar de verklaringen?

Hoe duidt u dat zwangere vrouwen die alcohol drinken behoorlijk meer zijn gaan drinken?

Wat gaat u doen om deze hardnekkige trend te stoppen, en om te buigen?

Hoe komt het dat Nederland zo tolerant is ten aanzien van alcoholgebruik tijdens de zwangerschap? Hoe verhouden de cijfers in onderhavig artikel zich tot andere Westerse landen?

Deelt u de mening dat, nu we op landelijk niveau weten welke zwangere vrouwen drinken, er een gerichte campagne moet komen? Zo ja, wanneer en hoe gaat u dit vormgeven? Zo nee, waarom niet?

Welke bewezen effectieve interventies zijn er om zwangere vrouwen en/of vrouwen met een kinderwens te laten stoppen met drinken? Welke interventies worden al toegepast, en in welke aantallen?

¹ Nederlands dagblad, 19 augustus 2015

In hoeverre bent u van mening dat verloskundigen en huisartsen beter getraind moeten worden om vasthoudend op te treden tegen drinkende zwangere vrouwen of drinkende vrouwen met een kinderwens?

Antwoord 2, 3, 4, 5, 6 en 7

Ik wacht graag de actuele cijfers van TNO af. Indien de nieuwe cijfers aanleiding geven tot meer aandacht, zal ik mijn beleid daar op aanpassen en/of andere partijen aanspreken op hun verantwoordelijkheden. Ook zal ik dan meer inzoomen op mogelijke verklaringen en de vergelijking met het buitenland.

De overheid adviseert geen alcohol te drinken wanneer je zwanger wilt worden, zwanger bent of borstvoeding geeft. Bij zwangerschap bestaat geen veilige hoeveelheid alcohol. Dit is in lijn met het advies van de Gezondheidsraad in 2005. Dit wordt gecommuniceerd via websites als alcoholinfo.nl (Trimbos-instituut), alcoholenzwangerschap.nl (Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP), de site van het Voedingscentrum en strakszwangerworden.nl (RIVM). En via folders als «Zwanger!» (RIVM, NVOG², KNOV³, NHG⁴, VVAH⁵, Erfocentrum) en «Wat je moet weten over alcohol en roken voor, tijdens en na de zwangerschap» (Trimbos-instituut en STAP).

De online interventie «Negen Maanden Niet» geeft advies op maat aan zwangeren. Het is ontwikkeld door STAP en de Universiteit Maastricht en is door het Loket Gezond Leven beoordeeld als «Goede aanwijzingen voor effectiviteit».

Voor de verloskundigen is een leidraad ontwikkeld hoe de verloskundige het onderwerp alcohol tijdens preconceptie consulten en daarop volgende consulten kan bespreken en adviseren niet te drinken tijdens de zwangerschap. In opdracht van het Partnership Vroegsignalering Alcohol is een e-learning module voor verloskundigen (in opleiding) ontwikkeld, gericht op het verbeteren van vroegsignalering en het bespreekbaar maken van alcoholgebruik bij zwangere vrouwen door verloskundigen. De e-learning module is geaccrediteerd door de KNOV.

Verder is er voor zorgverleners de NHG-Standaard Preconceptiezorg. Deze standaard geeft richtlijnen voor advisering aan paren met een kinderwens. De standaard is opgesteld door huisartsen, verloskundigen en gynaecologen en wordt door deze drie beroepsgroepen in de praktijk gebruikt. Deze standaard bevat het advies om tijdens de zwangerschap geen alcohol te drinken; dit conform het advies van de Gezondheidsraad.

Verder hebben gemeenten via de Wet Publieke Gezondheid een belangrijke taak als het gaat om prenatale voorlichting.

De Minister van VWS heeft eind vorig jaar het College Perinatale Zorg gevraagd om te komen met een plan van aanpak voor preventie (waaronder alcoholpreventie). Dat plan verschijnt dit najaar. Mogelijk biedt dat extra aanknopingspunten.

Tot slot wil ik niet onbenoemd laten het zwangerschapspictogram van de alcoholproducenten. In 2013 is op mijn verzoek een start gemaakt met de inspanning van de alcoholbranche in Nederland (bier, wijn en gedistilleerd) om het zwangerschapspictogram zoveel mogelijk op de etiketten van alcoholhoudende drank te laten plaatsen.

Onlangs heeft de STIVA⁶ mij geïnformeerd over de stand van zaken van de invoering van het zwangerschapslogo. Daaruit blijkt dat in 2015 67% van het volume dat op de Nederlandse markt wordt verkocht door de sector wijn, het zwangerschapspictogram bevat.⁷ Voor de sector bier⁸ betreft dit percentage 92%⁹ en voor de sector gedistilleerd 60%.¹⁰

² Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie

³ Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen

⁴ Nederlands Huisartsen Genootschap

⁵ Vereniging van Verloskundig Actieve Huisartsen

⁶ Stichting Verantwoord Alcoholgebruik

⁷ 2013: 46% / 2014: 67%

⁸ Voor de sector bier geldt dat dit uitsluitend geldt voor de leden van de Nederlandse Brouwers

⁹ 2013: 0,5% / 2014: 64%

¹⁰ 2013: 31% / 2014: 50%